

รูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

DISASTER MANAGEMENT MODEL FOR REPEATED FLOOD AREA

IN SENA DISTRICT, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

กมลวรรณ วรรณนัง¹

Kamonwan Wanthanang*

ชนิกานต์ ผลเจริญ²

Chanikan Polcharoen

ศิริภรณ์ คีนคลีบ³

Siriporn Kuenkleeb

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 3) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยเชิงคุณภาพ คือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติน้ำท่วมในพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก รวม 85 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง และคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 86 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติน้ำท่วมในพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 382 คน สุ่มแบบกำหนดสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก คำถามในการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เชิงคุณภาพเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ผู้นำชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งเตือนข่าวสารเรื่องสถานการณ์น้ำแก่ประชาชน จัดหาเตรียมติดตั้งเครื่องสูบน้ำยังสถานที่ต่าง ๆ จัดเตรียมพื้นที่พักพิงแก่ประชาชน ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทั้งในเรื่องอาหาร ยารักษาโรค ด้านสุขภาวะ สำรวจความเสียหายของโครงสร้างพื้นฐาน ซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐาน และทำความเข้าใจ

¹ ผู้นิพนธ์ประสานงาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อีเมล: duean_2520@hotmail.com

* Corresponding Author, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

E-mail: duean_2520@hotmail.com

² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Faculty of Humanities and Social Sciences, Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

³ เทศบาลตำบลบางนมโค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Bang Nom Kho in Subdistrict Municipality, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

วันที่รับบทความ (Received date): 21 July 2021 วันที่แก้ไขแล้วเสร็จ (Revised date): 5 December 2022

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted date): 13 December 2022

สะอาดพื้นที่สาธารณะ ปัญหาพบว่า อำเภอเสนาเป็นพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วมทุกปี เป็นพื้นที่แก้มลิง มีการจำกัดเส้นทางการไหลของน้ำ ชาวสารที่แจ้งแก่ประชาชนในช่วงน้ำท่วมมีความคลาดเคลื่อน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอ การให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนมีความล่าช้า และขาดการประสานงานที่ชัดเจน 2) ภาวะผู้นำ ทรัพยากรทางการบริหาร ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ ความเข้มแข็งของชุมชน การติดต่อสื่อสาร และเครือข่ายความร่วมมือสามารถอธิบายการผันแปรของการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากฯ ได้ระดับมาก และ 3) รูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังเกิดภัย

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติ น้ำท่วมซ้ำซาก อำเภอเสนา

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the problems and situation of disaster management for repeated flood area in Sena district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province, 2) study the factors impacting the flood management and 3) develop the flood control and management model. By using random sampling technique, the sample groups for this qualitative and quantitative research were 85 and 382 people impacted by repeated flood respectively. Based on the purposive sampling technique, 86 people from several sectors were selected such as local government employees, village headman and so on. In order to collect the data from the sample groups, deep interview, Focus group and questionnaire were used as research tools. Next, all collected data were analyzed by using percentage, average, standard deviation and multiple regression analysis. The research findings were 1) the preparation such as flood warning system, flood suction pump and the four requisites were arranged and distributed to all disaster victims. Damaged structures and buildings were maintained and cleaned up. However, some difficulties such as misinformation, lack of budget, delay and lack of cooperation need to be solved. Also, some areas are located to be the water reservoirs in order prevent the flood crisis in the important regions., 2) leadership, management resources, know-how and skills for the disaster management, community strength, communication and cooperation can explain the changing of disaster management., and 3) the disaster management model were separated into 3 phases. Firstly, planning process, during the flooding situation and the aiding measures for the disaster victims

Keywords: Disaster Management Model, Repeated Flood, Sena District

บทนำ

อุทกภัยเป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างหนึ่ง เป็นภัยและอันตรายที่เกิดจากมีปริมาณน้ำฝนมากจนทำให้มีปริมาณน้ำส่วนเกินมาเติมปริมาณน้ำผิวดินที่มีอยู่ตามสภาพปกติ จนเกินขีดความสามารถการระบายน้ำของแม่น้ำลำคลอง อุทกภัยที่เกิดขึ้นมานี้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่สามารถลดความรุนแรงหากมีการบริหารจัดการเพื่อบรรเทาอุทกภัยอย่างยั่งยืนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามี

ส่วนร่วม จะต้อง มีการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเห็นประโยชน์ในเชิงการลดความสูญเสีย ทั้งชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากนั้นต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ประชาชนสามารถบริหารจัดการภัยพิบัติได้ เป็นการสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมการรวมกลุ่มการตั้งเครือข่ายการจัดทำบทเรียนการบริหารจัดการน้ำและภัยพิบัติและการ

ติดต่อกับสื่อสารกับภาครัฐในทุกระดับ (Chinnarasri, et al., 2015)

อุทกภัยเกิดขึ้นเป็นประจำในพื้นที่อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นอำเภอที่มีพื้นที่มากเป็นลำดับสามของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พื้นที่บางส่วนของอำเภอเสนาตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำน้อยที่เป็นสายหนึ่งของแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเกิดสภาวะน้ำล้นตลิ่งจากปริมาณน้ำไหลบ่ามาจากพื้นที่ตอนบน เข้าท่วมบ้านเรือน และพื้นที่เกษตรกรรมและอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยายังเป็นพื้นที่รับน้ำโดยมีระยะเวลาในการท่วมแต่ละครั้งมากกว่า 30 วัน บางพื้นที่พบว่าน้ำท่วมสูง 3-4 เมตร ซึ่งอุทกภัยที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น จากปัญหาอุทกภัยส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน บ้านเรือน ประมง ปศุสัตว์ พื้นที่การเกษตรทั้งนาข้าว พืชสวน และพืชไร่ ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ รายได้ของประชาชนลดลง เส้นทางคมนาคมและการขนส่ง ถูกตัดเป็นช่วง ๆ โดยความแรงของกระแส น้ำ ถนน และสะพาน อาจจะถูกระเบิดน้ำพัดให้พังทลายได้ และส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ทำให้เกิดโรคระบาด เช่น โรคน้ำกัดเท้า โรคบิด โรคท้องร่วง รวมทั้งก่อให้เกิดโรคเครียด วิตกกังวล

ทั้งนี้ปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุทกภัยในพื้นที่ที่มีทั้งปัจจัยทางธรรมชาติและปัจจัยที่เกิดขึ้นจากมาตรการโดยปัจจัยทางธรรมชาติ เช่น ฝนตกต่อเนื่องเป็นเวลานานและหนัก และลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ลุ่มหรือที่ราบต้นไม่ถูกทำลายจึงทำให้ไม่มีการซึมซับน้ำ ทางระบายน้ำอุดตัน และปัจจัยที่เกิดจากมาตรการ เช่น แผนการจัดการการใช้ที่ดินและการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัยไม่ได้ถูกนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (Nobnob, 2011)

ปัจจุบันการศึกษาเรื่องบริหารจัดการภัยพิบัติเป็นศาสตร์ที่ได้รับความสำคัญมากขึ้นจากรัฐบาลต่างๆ ทั่วโลก เพราะความถี่และความรุนแรงของภัยพิบัติที่มากขึ้น ทำให้ประเด็นเรื่องความปลอดภัยของสาธารณะกลายเป็นเรื่องที่ประเทศต่างๆ ต้องกลับมาพิจารณา

ทบทวน การศึกษาการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เกิดจากอุทกภัยมีความจำเป็นเพื่อกำหนดแนวทางป้องกันและเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยพิบัติที่เกิดจากอุทกภัยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นบ่อยครั้งและรุนแรงมากขึ้น แม้ว่าการแก้ไขปัญหามหาภัยที่เกิดขึ้นจะเป็นความรับผิดชอบหลักของหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น แต่ปัจจุบันพบว่าอุทกภัยในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความรุนแรงเกินกว่าหน่วยงานภาครัฐเพียงภาคส่วนเดียวจะสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ และที่ผ่านมาอำเภอเสนาได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมทุกปี เนื่องจากพายุฝนที่ทำให้ปริมาณน้ำฝนเพิ่มมากขึ้น แม่น้ำสายสำคัญเอ่อล้น ไม่มีการแจ้งเตือนภัยพิบัติตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ ทำให้เมื่อฝนตกลงมามากและต่อเนื่องภายใน 2-3 ชั่วโมง น้ำไหลหลากเข้าท่วมบ้านเรือนประชาชน และไม่สามารถอพยพหรือขนย้ายสิ่งของได้ทัน สร้างความเสียหายให้แก่ประชาชน ซึ่งการช่วยเหลือเป็นเพียงการบรรเทาทุกข์ประชาชนเท่านั้น รวมทั้งการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ มีลักษณะต่างคนต่างทำ หากหน่วยงานงานภาครัฐโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถร่วมมือกับในประชาชนในชุมชนในการรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เหตุการณ์นั้นจะไม่ขยายผลเป็นภัยพิบัติที่รุนแรง

การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติต่าง ๆ นั้น ต้องเป็นการบริหารจัดการที่เป็นระบบ รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ชุมชน โดยควรนำแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการภัยพิบัติโดยใช้ชุมชนเป็นฐานนำมาประยุกต์ใช้โดยมุ่งเน้นในการสร้างขีดความสามารถในระดับชุมชนเพื่อให้ชุมชนเองสามารถปฏิบัติ และจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อบริหารจัดการภัยในระดับชุมชนได้ด้วยความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน ตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังเกิดภัย

รวมทั้งมุ่งการทำงานแบบการสร้างเครือข่ายกับชุมชนใกล้เคียง หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อเป็นการลดผลกระทบอุทกภัยในพื้นที่ ให้เกิดความเสียหายและลดผลกระทบต่อประชาชนให้น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Jensantikul (2011) เรื่องชุมชนกับความรู

ในการจัดการภัยพิบัติ กรณีศึกษา ตำบลบางช้าง จังหวัด นครปฐม พบว่าความรู้ในการจัดการภัยพิบัติเกิดขึ้นจาก ประสบการณ์และการตระหนักถึงผลเสียภัยที่เกิดขึ้นที่ ผ่านมา และปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการ ได้แก่ ประชาชน ในชุมชนบางช้างมีศักยภาพทางความรู้และทางการเงิน และความพร้อมในการเตรียมความพร้อมและการป้องกัน ความสามัคคีและความร่วมมือกันของประชาชนในชุมชน บางช้าง การมีเครือข่ายความร่วมมือทั้งหน่วยงาน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และองค์กรอื่น ๆ และผู้นำชุมชน มีความเข้มแข็งและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน บางช้าง

คณะผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและปัญหา ข้างต้น จึงพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติใน พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอสนาตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังเกิดภัย ตามวงจรการบริหาร จัดการภัยพิบัติ องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้จะเกิด ประโยชน์ในแง่ที่ทำให้เกิดรูปแบบการบริหารจัดการภัย พิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากที่มาจากประชาชนและทุกภาค ส่วนเข้ามามีส่วนร่วมนำสู่การสร้างระบบการทำงานแบบ เครือข่ายและการบริหารจัดการภัยพิบัติที่มีสอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความต้องการของพื้นที่ ที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยให้เกิดความ มั่นคงต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งยังสามารถใช้กับพื้นที่ เสี่ยงภัยอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการ ภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการ ภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติ พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการ ภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ประชากร คือประชาชนที่ ประสบภัยพิบัติน้ำท่วมในพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 17 ตำบล กลุ่ม ตัวอย่างเป็นตัวแทนประชาชนตำบลละ 5 คน รวม 85 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) และคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ และพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 14 แห่ง หน่วยงานละ 4 คน รวม 56 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบ เฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการ ภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอสนา ประชากร คือ ประชาชนที่ประสบภัยพิบัติน้ำท่วมในพื้นที่น้ำท่วม ซ้ำซากในอำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 66,224 คน กลุ่มตัวอย่างคำนวณจากตารางของเครจซ์ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) มีระดับความคลาด เคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% ได้จำนวน 382 คน โดยการสุ่ม แบบกลุ่ม (Cluster sampling) ให้ครบทุกตำบล ในอำเภอสนา

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติ พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ประชากร คือคณะผู้บริหาร สมาชิก สภา ข้าราชการ และพนักงานองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเลือก แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับการวิจัยเชิง คุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแนวทาง การสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหาร จัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก และเพื่อพัฒนาและ ยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วม ซ้ำซากในอำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามรูปแบบการ

บริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2) การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย การหาความเที่ยง (Validity) คณะผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน และนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับข้อคำถาม กับ (IOC: Index of Item Objective Congruence) แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า $IOC > 0.5$ ขึ้นไปมาใช้ ซึ่งสามารถตัดสินได้ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องเหมาะสม การตรวจสอบโดยให้หลักเกณฑ์การพิจารณาข้อคำถาม จากการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ หากพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกันคือเครื่องมือการวิจัยมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย การตรวจสอบพบว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ทุกข้อคำถาม จึงถือว่าเครื่องมือการวิจัยทั้งหมดนี้สามารถนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ได้ การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับประชาชนที่ประสบภัยพิบัติน้ำท่วมในอำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยใช้วิธีของครอนบาร์ค (Cronbach) สำหรับค่าที่ได้ .81

ขั้นตอนการวิจัย

1) คณะผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภัยพิบัติ เป็นการศึกษาเอกสาร เพื่อทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเพื่อพัฒนาแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสนทนากลุ่ม

2) คณะผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับประชาชนที่ประสบภัยพิบัติน้ำท่วมจำนวน 85 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

3) คณะผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มกับคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ และพนักงานองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเสนา 14 แห่ง หน่วยงานละ 4 คน จำนวน 56 คน

4) คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มมาทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก พัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก หลังจากนั้นทำการตรวจสอบข้อมูลด้วยเทคนิคสามเส้าด้านเนื้อหาเปรียบเทียบข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม และคณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม รวมทั้งการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพัฒนาเป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก หลังจากการมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

5) คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม หลังจากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก

6) ผู้วิจัยนำรูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติไปตรวจสอบยืนยัน โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มจำนวน 2 กลุ่ม และนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มเปรียบเทียบข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อตรวจสอบข้อมูลด้วยเทคนิคสามเส้า หลังจากนั้นจึงพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและจัดหมวดหมู่ (Content Analysis) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มแบบเจาะจง (Focus Group Interviews) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ

(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยมีการนำข้อมูลมาตรวจสอบปัญหา Multicollinearity และกำหนดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผล

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

สภาพการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าอำเภอเสนา เป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่ที่พื้นที่เกษตรกรรม มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติหลายสายเหมาะสมแก่การเพาะปลูก ในช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนธันวาคมของทุกปีจะเป็นช่วงฤดูน้ำหลาก จะมีระดับน้ำในแหล่งน้ำสูงกว่าปกติแต่ประชาชนในพื้นที่ยอมรับกับปัญหาน้ำท่วมนี้ได้เพราะเป็นภัยจากธรรมชาติสามารถปรับตัวได้ สังเกตได้จากการปลูกสร้างที่อยู่อาศัยเป็นลักษณะใต้ถุนสูงเกือบทุกครัวเรือน หากเป็นการท่วมปกติ จะส่งผลกระทบต่อการทำนาของเกษตรกร แต่ถ้าปีใดเกิดปัญหาน้ำท่วมจะทำให้บ้านเรือนเสียหาย ประชาชนได้รับความเดือดร้อน การบริหารจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมแบ่งเป็น 3 ช่วง ดังนี้การบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากก่อนเกิดภัย ผลการวิจัยพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหากระสอบทราย หรือก่อกำแพงเป็นกำแพงเพื่อกั้นน้ำ เพื่อให้ประชาชนสามารถรับมือกับภัยน้ำท่วมได้ สังเกตระดับน้ำและสะพานภายในหมู่บ้านต่างๆ มีการแจ้งเตือนข่าวสารเรื่องสถานการณ์น้ำแก่ประชาชน จัดหาเตรียมติดตั้งเครื่องสูบน้ำยังสถานที่ต่าง ๆ จัดเตรียมพื้นที่พักพิงแก่ประชาชนในกรณีบ้านเรือนไม่สามารถอาศัยได้เลย ในส่วนของประชาชนในพื้นที่เก็บสิ่งของต่าง ๆ บริเวณบ้านเรือน ในส่วนของเกษตรกรรีบเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนเกิดน้ำท่วม สภาพการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากระหว่างเกิดภัย ผลการวิจัยพบว่า กำนัน

ผู้ใหญ่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกเฉพาะกิจ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์น้ำท่วมแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง สรรวจและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทั้งในเรื่องอาหาร ยารักษาโรค ด้านสุขภาวะ มอบยารักษาโรคและจัดตั้งห้องน้ำสะอาดบริการแก่ประชาชน มีติดตั้งเครื่องสูบน้ำแรงสูบน้ำลงแม่น้ำเพื่อเร่งการระบายน้ำออกจากแหล่งชุมชน และร่วมกับประชาชนตั้งเวรยามในการดูแลสถานการณ์น้ำบริเวณที่กั้นน้ำ และสภาพการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากหลังเกิดภัย พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจความเสียหายของโครงสร้างพื้นฐาน สถานที่สำคัญต่าง ๆ และบ้านเรือนของประชาชน ซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐาน ทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะ ในส่วนของประชาชนทำความสะอาดบ้านเรือน ตรวจสอบความเสียหายของโครงสร้างบ้าน ให้แน่ใจปลอดภัย หากพบว่าจะเสียหายจะรีบซ่อมแซม หากน้ำท่วมทำให้เกิดความเสียหายมาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมอบเงินเยียวยาผู้ประสบภัย พร้อมทั้งเยี่ยมเยียนประชาชนผู้ประสบภัย

ปัญหาการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปสาระสำคัญได้ว่าพื้นที่อำเภอเสนาเป็นพื้นที่ราบลุ่มและเป็นพื้นที่แก้มลิงของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้น้ำท่วมทุกปี มีการจำกัดเส้นทางการไหลของน้ำโดยการสร้างพนังกั้นน้ำหรือคลอง ระบบการระบายน้ำของประตูระบายน้ำที่ไม่สอดคล้องกับปริมาณน้ำที่มีมาในทุกปี ส่งผลต่อการเกิดน้ำท่วม ในระหว่างการเกิดภัยพิบัติข่าวสารที่แจ้งแก่ประชาชนในช่วงน้ำท่วมมีความคลาดเคลื่อน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอ ในการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ การให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนมีความล่าช้า กอปรกับการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ล่าช้าส่งผลต่อการให้ความช่วยเหลือ เนื่องการทำงานที่ทับซ้อนกันของหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดการประสานงานที่ชัดเจน ส่งผลต่อการบริหารจัดการน้ำให้เกิดประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติ พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา สรุปสาระสำคัญได้ว่า การบริหารจัดการภัยพิบัติจะเกิดประสิทธิภาพนั้นควรประกอบด้วย ชุมชนมีระบบการบริหารจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมที่ดี มีระบบการติดต่อสื่อสารในชุมชนที่ดี การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในการบริหารจัดการภัยพิบัติน้ำท่วม ผู้นำมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ในภาคประชาชนต้องมีความสามัคคีและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประชาชนต้องสามารถพึ่งพาตนเองและปรับตัวในการดำรงชีวิตในช่วงน้ำท่วมได้ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีงบประมาณ และทรัพยากรที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติน้ำท่วม

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา สรุปสาระสำคัญได้ว่า สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่รับน้ำ เมื่อถึงฤดูน้ำหลากประสบปัญหาน้ำท่วมทุกปี เมื่อเกิดน้ำท่วมขาดการบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพ จึงทำให้เกิดความความล่าช้าในการประสานงานในเรื่องการช่วยเหลือประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นงบประมาณน้อยไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ บุคลากรขาดความชำนาญในการปฏิบัติงานนอกจากนี้ การทำการเกษตรของประชาชนบางส่วนทำให้ไม่สามารถระบายน้ำเข้าทุ่งได้ จึงทำให้น้ำท่วมมากในบางพื้นที่ ในระหว่างการเกิดภัยระเบียบ ขอบบังคับทางราชการ ในการจัดทำโครงการเพื่อช่วยเหลือประชาชน ทำให้เกิดความล่าช้า ไม่ทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งนโยบายการจัดการประตุระบายน้ำส่งผลให้เกิดน้ำท่วมในพื้นที่

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.80 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.00 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 26 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.40 กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่อเดือนต่ำที่สุด 0 บาท มีรายได้ต่อ

เดือนสูงที่สุด 40,000 บาท โดยมีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 10,911 บาท และกลุ่มตัวอย่างอาศัยในพื้นที่ระยะเวลาต่ำที่สุดจำนวน 2 ปี อาศัยในพื้นที่ระยะเวลาสูงที่สุดจำนวน 65 ปี โดยมีระยะเวลาอาศัยในพื้นที่เฉลี่ยจำนวน 32 ปี

ภาพรวมรูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากก่อนการเกิดภัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.66 และ S.D.= .846) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ระหว่างเกิดหลัง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.73 และ S.D.= .830) รองลงมา ก่อนเกิดภัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.64 และ S.D.= .877) และหลังเกิดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.62 และ S.D.= .830) มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากก่อนการเกิดภัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.64 และ S.D.= .877) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือจัดทำแผนเผชิญเหตุ น้ำท่วมที่มาจากการมีส่วนร่วมของชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.00 และ S.D.= .809) รองลงมา กำหนดกฎระเบียบ และข้อตกลงร่วมกันในการอยู่ร่วมกันในขณะเกิดน้ำท่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.90 และ S.D.= .810) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือจัดเตรียมระบบการแพทย์ฉุกเฉินอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.34 และ S.D.= .819) และจัดเตรียมความจำเป็นพื้นฐานด้านปัจจัยสี่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.34 และ S.D.= .915)

รูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากระหว่างเกิดภัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.73 และ S.D.= .830) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในเรื่องอาหาร ยา รักษา โรค อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.94 และ S.D.= .725) รองลงมาสำรวจผู้ได้รับผลกระทบและผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.86 และ S.D.= .867) และสังเกตการณ์และติดตามสถานการณ์น้ำท่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$

=3.86 และ S.D.= .854) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยทางด้านจิตใจ อยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.46 และ S.D.= .946)

รูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วม ช้ำซากหลังเกิดภัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.62 และ S.D.= .830) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือสำรวจความเสียหายของที่อยู่อาศัย พื้นที่การเกษตรและโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.88 และ S.D.= .859) รองลงมา พื้นที่ พืช าสารณประโยชน์ที่ได้รับความเสียหายให้กลับสู่สภาพ เดิม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.78 และ S.D.= .897) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือกรณีความเสียหายสูง องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นประสานจังหวัดในการให้ความ ช่วยเหลือด้านต่างๆ ให้แก่ประชาชน อยู่ในระดับปาน กลาง ($\bar{X}$ =3.44 และ S.D.= .740)

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการการบริหาร จัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมช้ำซากใช้การวิเคราะห์ ถดถอยพหุแบบปกติต้องมีการทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของตัวแปรอิสระ ตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องเป็นอิสระ จากกันและกัน ซึ่งตัวแปรอิสระจะต้องไม่มีค่า ความสัมพันธ์กันสูงเกิน .80 สำหรับตัวแปรอิสระทั้งหมด ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ภาวะผู้นำ ทรัพยากรทางการ บริหาร ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ ความเข้มแข็งของชุมชน การติดต่อสื่อสาร และเครือข่าย ความร่วมมือ ผู้วิจัยได้นำตัวแปรอิสระทั้งหมดไปทดสอบ ความสัมพันธ์กันเอง

ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร อิสระ ได้แก่ ภาวะผู้นำ ทรัพยากรทางการบริหาร ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ ความเข้มแข็งของ ชุมชน การติดต่อสื่อสาร และเครือข่ายความร่วมมือ พบว่าไม่มีตัวแปรใดเลยที่มีค่าความสัมพันธ์เกิน .80 จึง สามารถนำตัวแปรอิสระทั้งหมดไปวิเคราะห์ตัวแปรตาม ได้

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมช้ำซาก

ปัจจัย	B	S.E.	Beta	Sig.
ภาวะผู้นำ	1.727	.239	.302	.000
ทรัพยากรทางการบริหาร	.787	.202	.148	.000
ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ	.601	.188	.152	.001
ความเข้มแข็งของชุมชน	.523	.183	.131	.005
การติดต่อสื่อสาร	1.206	.190	.258	.000
เครือข่ายความร่วมมือ	.396	.170	.090	.020
ค่าคงที่	10.777	4.039		.008

R² = .632, SEE = 8.402, F = 111.715, Sig.=.000

จากตารางที่ 1 ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ภาวะผู้นำ ทรัพยากรทางการบริหาร ความรู้และทักษะ เกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ ความเข้มแข็งของชุมชน การติดต่อสื่อสาร และเครือข่ายความร่วมมือ สามารถ อธิบายการผันแปรของการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่ น้ำท่วมช้ำซาก ได้ระดับมาก (ร้อยละ 63.2)

รูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วม ช้ำซากใน อำเภอสะนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

1. ระยะก่อนเกิดการเกิดภัย จุดมุ่งหมายเพื่อ ป้องกันและลดผลกระทบ เพื่อพัฒนาระบบการบริหาร จัดการภัยพิบัติน้ำท่วมให้สามารถเตรียมการเผชิญภัย พิบัติน้ำท่วมล่วงหน้าทำให้ลดความรุนแรงและลดความ

สูญเสียจากที่มีต่อประชาชนในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงให้มีน้อยที่สุด การดำเนินงานในระยะนี้ประกอบด้วย การจัดทำแผนเผชิญเหตุน้ำท่วม ตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับท้องถิ่น และระดับชุมชน พร้อมการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ การเตรียมระบบการติดต่อสื่อสาร การให้ความรู้แก่ประชาชนในการเตรียมการเผชิญเหตุ การเตรียมจัดระบบการแพทย์ฉุกเฉิน การเตรียมปัจจัยสี่เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย การพัฒนาระบบการพยากรณ์และการแจ้งเตือนภัยของระดับอำเภอและระดับท้องถิ่น ที่ข้อมูลถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว ตอบสนอง ต่อสถานการณ์ได้ทันทั่วทั้ง การดูแลบำรุงรักษาระบบระบายน้ำ และการจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือในระดับชุมชน ระดับเครือข่าย และระดับหน่วยงาน

2. ระยะระหว่างเกิดภัย จุดมุ่งหมายเพื่อการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉินที่สามารถเผชิญและจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เป็นระบบ และลดความสูญเสียจากภัยพิบัติให้น้อยที่สุด การดำเนินงานในระยะนี้ประกอบด้วย การจัดตั้งศูนย์แก่ผู้ปฏิบัติงาน และการถ่ายทอดบทเรียน ทบทวนแผน และ

จัดแผนเผชิญเหตุอำนวยการเฉพาะกิจเพื่อช่วยเหลือประชาชน ทั้งในระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น การเชื่อมโยงระบบติดต่อสื่อสารให้ใช้งานได้ขณะเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม การจัดระบบการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย การจัดระบบการรักษาสุขภาพเพื่อดูแลผู้ประสบภัย การจัดระบบรักษาความปลอดภัยในช่วงเวลากลางคืน การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และการจัดระบบสังเกตและติดตามสถานการณ์น้ำท่วม การดำเนินงานของเครือข่ายความร่วมมือ

3. ระยะหลังจากเกิดภัย จุดมุ่งหมายเพื่อการจัดการหลังเกิดภัยพิบัติ เพื่อบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย โดยเร็ว และมีประสิทธิภาพ และฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ประสบภัย ให้กลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว การดำเนินงานในระยะนี้ประกอบด้วย การให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์แก่ผู้ประสบภัย การฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ประสบภัย การฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานที่เสียหาย การจัดการสภาพแวดล้อมในพื้นที่ประสบภัย การฟื้นฟูอาชีพให้แก่ผู้ประสบภัย การสร้างขวัญและกำลังใจ

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อภิปรายผล

สภาพและปัญหาการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมแบ่งเป็น 3 ช่วง ก่อนเกิดภัย พบว่า มีการแจ้งเตือนข่าวสารเรื่องสถานการณ์น้ำแก่ประชาชน จัดหาเตรียมติดตั้งเครื่องสูบน้ำยังสถานที่ต่าง ๆ จัดเตรียมพื้นที่พักพิงแก่ประชาชนใน รวมทั้งจัดเตรียมกระสอบทราย หรือก่อปูนเป็นกำแพงเพื่อกั้นน้ำ ระหว่างเกิดภัย พบว่า มีตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์น้ำท่วมแก่ประชาชน สำรวจและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทั้งในเรื่องอาหาร ยารักษาโรค ด้านสุขภาวะ มอบยารักษาโรคและ จัดตั้งห้องน้ำสะอาดบริการแก่ประชาชน มีติดตั้งเครื่องสูบน้ำ เร่งสูบน้ำลงแม่น้ำเพื่อเร่งการระบายน้ำออกจากแหล่งชุมชน และร่วมกับประชาชนตั้งเวรยามในการดูแลสถานการณ์น้ำบริเวณที่กั้นน้ำ หลังเกิดภัย พบว่า มีสำรวจความเสียหายของโครงสร้างพื้นฐาน สถานที่สำคัญต่าง ๆ และบ้านเรือนของประชาชน ซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐาน ทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะ อย่างไรก็ตามพบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นในการบริหารจัดการภัยพิบัติน้ำท่วม เพราะพื้นที่อำเภอเสนาเป็นพื้นที่ราบลุ่ม และเป็นพื้นที่แก้มลิงของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้น้ำท่วมทุกปี มีการจำกัดเส้นทางไหลของน้ำโดยการสร้างพนังกั้นน้ำหรือคลอง ระบบการระบายน้ำของประตุน้ำที่ไม่วางสอดคล้องกับปริมาณน้ำที่มีมาในทุกปีส่งผลต่อการเกิดน้ำท่วม การแจ้งข่าวแก่ประชาชนในช่วงน้ำท่วมมีความคลาดเคลื่อน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอ ในการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ การให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนมีความล่าช้า กอปรกับการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ล่าช้าส่งผลต่อการให้ความช่วยเหลือ สอดคล้องกับการศึกษาของ Aubalee (2014) ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการภัยพิบัติ : บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการภัยพิบัติของ

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านงบประมาณ การขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น การขาดการฝึกซ้อมแนวทางการปฏิบัติ และการละเลยการเตรียมความพร้อมที่ดี ซึ่งล้วนแล้วแต่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติ และการศึกษาของ Supajakwattana and Supajakwattana (2017) สรุปปัญหาและอุปสรรคสำคัญต่อการจัดการภัยพิบัติของท้องถิ่น พบว่า การขาดแคลนทรัพยากรที่เพียงพอ การขาดการวางแผนด้านการจัดการภัยพิบัติ และแผนเผชิญเหตุที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง และองค์การภาคประชาชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อการกำหนดแผน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ภาวะผู้นำส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ภาวะผู้นำในช่วงเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมถือว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นความสามารถของผู้นำในการกระตุ้น ชี้นำ แนะนำ ผลักดัน ให้ประชาชนมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำร่วมกันเพื่อบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก เพื่อให้มุ่งไปสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการน้ำท่วม ผู้นำต้องสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงจากภัยพิบัติน้ำท่วมที่เกิดขึ้น ต้องมีการตัดสินใจที่ดี ต้องใช้ความรู้และสติปัญญา ประสพการณ์และมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจ เพื่อการตัดสินใจถูกต้องเหมาะสม Dessler (1998) สามารถในการขอความร่วมมือจากหน่วยงานหลักและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในสถานการณ์วิกฤติ และสามารถสั่งการเพื่อให้ดำเนินการช่วยเหลือประชาชน สอดคล้องกับการศึกษาของ Adulyapichit (2014) เรื่องการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบล

ระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารจัดการอุทกภัยในด้านการสั่งการของผู้บริหารที่มีความเหมาะสมเป็นอันดับแรก สอดคล้องกับ Mala, Chinnasri and Ruangsom (2015) ศึกษาเรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีกับการจัดการปัญหาอุทกภัย พบว่าแนวทางในการจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองท้องถิ่นอย่างยั่งยืนคือการบริหารแบบมืออาชีพ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแสดงบทบาทภาวะความเป็นผู้นำในการนำองค์กรและสร้างความร่วมมือจากภาคประชาชนในการจัดการปัญหา ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานท้องถิ่นในด้านการจัดการภัยพิบัติได้อย่างมืออาชีพ

ทรัพยากรทางการบริหารส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ทรัพยากรทางการบริหารเป็นการนำวัตถุและเครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อประกอบการดำเนินงานในการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากให้บรรลุผล ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการ ทรัพยากรทางการบริหารที่สำคัญ ได้แก่ ความรู้และทักษะของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องจักรต่าง ๆ สอดคล้องกับการศึกษาของ Aubalee (2014) เรื่องการบริหารจัดการภัยพิบัติ : บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี ให้ข้อเสนอแนะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการจัดสรรงบประมาณรองรับการบริหารจัดการภัยพิบัติ โดยเฉพาะในการเตรียมความพร้อมควมมีการจัดหากำลังคน เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับรองรับการบริหารจัดการภัย

ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ความรู้และทักษะมีความจำเป็นต้องการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งในระดับหน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชน สำหรับหน่วยงานภาครัฐต้องมีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการภัยพิบัติเพื่อรับมือกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น ภาคประชาชนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมการรับมือกับภัยพิบัติ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

รวมถึงแนวทางการป้องกันเพื่อลดความสูญเสียทั้งทรัพย์สินและชีวิต และการปรับตัวในขณะเกิดภัยพิบัติ การที่ประชาชนและชุมชนมีความรู้จะสามารถพึ่งพาตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ Jentsantikul (2011) เรื่องชุมชนกับความรู้ในการจัดการภัยพิบัติ กรณีศึกษาตำบลบางช้าง จังหวัดนครปฐม พบว่าความรู้ในการจัดการภัยพิบัติของประชาชนเกิดขึ้นจากประสบการณ์และการตระหนักถึงผลเสียหายที่เกิดขึ้นที่ผ่านมาพิบัติ สอดคล้องกับ Bunjongsiri, et al. (2014) เรื่องแนวทางในการจัดการภัยพิบัติด้านน้ำท่วมที่เหมาะสมกับประเทศไทยโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน พบว่าประชาชนและชุมชนต้องมีเกิดความตระหนักถึงภัยถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดภัยและผลกระทบ

ความเข้มแข็งของชุมชนส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ความเข้มแข็งของชุมชนเป็นการที่สมาชิกของชุมชนพร้อมที่จะร่วมกันจัดการกับปัญหาของตนและชุมชน สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินสถานการณ์ของชุมชน กำหนดวิสัยทัศน์ร่วม ร่วมคิด ตัดสินใจ ดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาของชุมชนผ่านกระบวนการของชุมชน ก่อให้เกิดการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านน้ำท่วมที่เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษา Bunjongsiri, et al. (2014) เรื่องแนวทางในการจัดการภัยพิบัติด้านน้ำท่วมที่เหมาะสมกับประเทศไทยโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน พบว่าการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเป็นหัวใจหลักของการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนในชุมชนคือ ชุมชนต้องมีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าของทรัพยากรน้ำ เมื่อประชาชนชุมชนมีความเข้มแข็งก็จะสามารถรวมกลุ่มกัน มีการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ร่วมกันแก้ไข โดยใช้ประสบการณ์ในอดีตเป็นตัวกระตุ้น

การติดต่อสื่อสารส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก เนื่องจากการติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนสื่อสารกันผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร อันนำไปสู่การสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันใน

การดำเนินชีวิตระหว่างเกิดภัยพิบัติ เพื่อการบริหารจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมที่บรรลุผลสำเร็จ การติดต่อสื่อสารเป็นมิติที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในการสร้างความร่วมมือโดยเฉพาะในช่วงเกิดภัยพิบัติ ถ้าหากเกิดปัญหาในการติดต่อสื่อสาร ทำให้ไม่สามารถรับรู้ข่าวสารที่ถูกต้องครบถ้วน หรือข้อมูลไม่น่าเชื่อถือจะนำไปสู่การขาดความร่วมมือได้ (Sangthong, 2013) สอดคล้อง Bunjongsiri, et al. (2014) ศึกษาเรื่องแนวทางในการจัดการภัยพิบัติด้านน้ำท่วมที่เหมาะสมกับประเทศไทยโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าประชาชนควรรู้ว่าจะสามารถติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่ระดับชุมชนไปจนถึงระดับกลางหรือรัฐบาลได้อย่างไร ประชาชนควรรู้ว่าจะสามารถสืบค้นข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ท้องถิ่น ไปจนถึงระดับภูมิภาคได้อย่างไร ปัญหาในปัจจุบันการติดต่อสื่อสารและการแจ้งเตือนกับภาคประชาชนส่วนใหญ่เป็นการติดต่อทางเดียว (One-way Communication) โดยไม่ได้รับผลสะท้อนกลับว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจหรือไม่ ข้อมูลข่าวสารมีความถูกต้องตรงกับสภาพจริงเพียงใด ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทหน้าที่ต้อง สามารถสื่อสารกับประชาชนได้หลากหลายวิธี และข้อมูล ที่สื่อสารต้องมีความทันสมัย ถูกต้อง น่าเชื่อถือ มีการฝึกอบรมประชาชนในชุมชนถึงวิธีการสอบถาม การติดต่อ การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในระดับภูมิภาคและส่วนกลาง เป็นต้น

เครือข่ายความร่วมมือส่งผลต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก เครือข่ายความร่วมมือเป็น การเชื่อมโยงร้อยรัด ความพยายามและการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบและอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อการแลกเปลี่ยนทรัพยากร ข้อมูลข่าวสาร และการให้ความช่วยเหลือ นำไปสู่อการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมที่เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ Khatasombun and PhraSuthirattanapandit (2020)

พบว่า รูปแบบการขับเคลื่อนพลังชุมชนในการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา เริ่มต้น จากการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้านและประชาชนในพื้นที่ทั้งเครือข่าย ภายในชุมชน และเครือข่ายภายนอกชุมชนซึ่งก็คือหน่วยงานภาครัฐ เครือข่ายเหล่านี้จะเข้ามามีส่วนร่วม ในการปรับแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับภัยที่จะเกิดขึ้นในแต่ละปีเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น และ Saenghiron Thongprasert and Choosuk (2015) เรื่อง การจัดการภัยพิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายองค์กรชุมชน พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรชุมชนในพื้นที่ สามารถทำงานร่วมและเสริมซึ่งกันและกัน ในลักษณะการเป็นเครือข่ายการดำเนินงานในการจัดการภัยพิบัติที่เกิดขึ้น ในพื้นที่ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรชุมชน นอกจากนี้จะมีลักษณะการทำงานเป็นเครือข่ายภายในพื้นที่ของตนเองแล้ว ยังได้ประสานงานกับองค์กรอื่นเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

รูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รูปแบบการบริหารจัดการภัยพิบัติพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ครอบคลุมการปฏิบัติงานประกอบด้วย ก่อนการเกิดภัย ระหว่างการเกิดภัย และหลังการเกิดภัย มุ่งเพื่อให้ช่วยลดผลกระทบจากความรุนแรงของภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นต่อร่างกายชีวิต และทรัพย์สินของผู้ประสบภัย สอดคล้องกับการศึกษา Akkarapongpaiboon, et al. (2020) อธิบายการบริหารจัดการภัยพิบัติ แบ่งเป็นระยะก่อนเกิดภัย การดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการป้องกันและลดโอกาสในการเกิดภัยพิบัติหรือลด ผลกระทบของการเกิดภัยพิบัติ ระยะเกิดภัยพิบัติ การดำเนินการการตอบโต้ภัยพิบัติซึ่งจะเป็นการปฏิบัติการทันทีในขณะที่เกิดภัยพิบัติ เพื่อเป็นการลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และระยะหลังเกิดภัยพิบัติ การดำเนินการ

กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการฟื้นฟูให้ระบบสาธารณูปโภคและการใช้ชีวิตของประชาชนกลับเข้าสู่ภาวะปกติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเครือข่ายชุมชน โดยการกำหนดบทบาท หน้าที่อย่างชัดเจนเพื่อการประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการภัยพิบัติ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำท่วม นวัตกรรมการบริหารจัดการ และระบบการสื่อสาร เพื่อเป็นเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยพิบัติ

2. ผู้นำชุมชน ผู้บริหาร และพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทมากในการบริหารจัดการภัยพิบัติ น้ำท่วมให้เกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการประสานนโยบายด้านการจัดการภัยพิบัติกับหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายในการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการภัยพิบัติ น้ำท่วม ในภาวะฉุกเฉินแก่ผู้นำชุมชน ผู้บริหาร และพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

3. ควรพัฒนาระบบเตือนอุทกภัยล่วงหน้าที่มีความถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนสามารถรับข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์น้ำท่วม ขณะเดียวกัน และหากอยู่ระหว่างเกิดน้ำท่วม ประชาชนจะสามารถติดตามข่าวสารและสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ทำให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารทุกระดับในพื้นที่ ควรคู่ไปกับการให้ความรู้เกี่ยวกับบริหารจัดการภัยพิบัติ น้ำท่วม ช้ำซากอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถ

วินิจฉัย ตัดสินใจ สั่งการและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ภาครัฐควรสนับสนุนวัสดุ วัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อประกอบการดำเนินงานแก่หน่วยงานในพื้นที่ที่ประสบน้ำท่วม ช้ำซากความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ

3. ควรให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการภัยพิบัติ น้ำท่วม รวมทั้งควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเรียนรู้ระหว่างกันเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงจากน้ำท่วม นำไปสู่พร้อมที่จะรับมือกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีความปลอดภัยในการดำรงชีวิต

4. ควรให้ความสำคัญกับการนำศักยภาพของชุมชนที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยการเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนรู้เท่าทันถึงภัยพิบัติที่เกิดขึ้น นำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ในการบริหารจัดการภัยพิบัติของตนเอง โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ ในการแก้ปัญหาที่ผ่านมาของชุมชนหรือชุมชนอื่นๆ ภายใต้ทุนทางสังคมและภูมิปัญญาของชุมชน

5. เพื่อให้การสื่อสารแจ้งข่าวที่ถูกต้องแก่ทุกระดับ จึงควรมีศูนย์ข้อมูลข่าวสารในระหว่างเกิดภัยพิบัติที่สามารถประสานงานได้ทุกระดับ ระหว่างเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐภาครัฐ เครือข่ายชุมชน และเครือข่ายภาคเอกชน

6. ควรพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนระบบการบริหารจัดการภัยพิบัติ

References

- Adulyapichit, C. (2014). *The Flooding Disaster Management of Rahaengtambon Administration Organization of Latlumkaeo, Pathumthani Province*. Master of Public Administration, Mahidol University. [In Thai]
- Akkarapongpaiboon et al. (2020). Integrated of Disaster Management in the 4.0. *Journal of Administrative and Management Innovation*, 8(3), 14-23. [In Thai]
- Aubalee, C. (2014). Disaster Management: Role of Local Government Chantaburi Province. *Office of the Ombudsman Thailand*, 51-69. [In Thai]
- Bunjongsiri, S. et al. (2014). Appropriate Direction to Flood Disaster Management by Community- Based Participation in Thailand. *Rethink: Social Development for Sustainability in ASEAN Community*, 11-13 June 2014, 548-558. [In Thai]
- Chinnarasri, C. et al. (2015). *Practical Planning and Policy Advice on Water Management and Flood Relief in the Area of the Tha Chin Basin*. Bangkok: The Secretariat of the Senate. [In Thai]
- Dessler, G. (1998). *Personnel/Human Resource Management*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Jensantikul, N. (2011). Community and Knowledge on Disaster Management: A case Study of Bangchang Sub-District, Nakhon Pathom Province. *Kasem Bundit Journal*, 16(2), 82-93. [In Thai]
- Khatasombun, H. & PhraSuthirattanapandit. (2020). The Driven Community Empowerment in Natural Disaster Management in Chao Phraya River Basin. *Mahajula Academic Journal*, 7(2), 301-317. [In Thai]
- Mala, T. Chinnasri, W. and Ruangsom, W. (2015). The Role of Local Authorities in Pathumthani Province for Flood Management. *Journal Of Graduate Studies Valaya Alongkron Rajabhat University*, 9(3), 172-183. [In Thai]
- Nobnob, N. (2011). Guideline of Flood Disaster Mitigation: Case Study of Phranakorn Si Ayutthaya Province. *Journal of The Faculty of Architecture King Mongkut's Insitute of Technology*, 13(2), 25-35. [In Thai]
- Saeng-hiran Thongprasert, S. & Choosuk, C. (2015). Disaster Management of Local Government Organizations and Community Organization Networks. *Local Administration Journal*, 8(4), 112-123. [In Thai]
- Sangthong, K. (2013). *The Collaborative Model for Flood Management between Local Administrative Organizations and Community: A Case Study of Flood Beds in the South Thailand*. Doctor of Philosophy in Management, Prince of Songkla University. [In Thai]
- Supajakwattana, W. & Supajakwattana, P. (2017). Tri-Characteristic Problems in Local Disaster Management : Finding from Literature Review Snapshot. *FEU Academic Review Journal*, 11(4), 19-33. [In Thai]